

Bölüm 3

ENÜREZİS NOKTURNA TEDAVİSİ

Tuncay TOPRAK¹
Çağrı Akın ŞEKERCİ²

Uykuda istemsiz idrar kaçırma olarak tanımlanan enürezis nokturna (EN) tanısı için farklı kültürlerde 4-6 yaşları sınır kabul edilebilmekle birlikte yaygın kullanılan yaş sınırı 5 yaş ve üzeridir. Gündüz sıkışma, idrar kaçırma ve sık idrara çıkma gibi alt üriner sistem semptomları yok ise monosemptomatik enürezis; gündüz semptomları eşlik ediyorsa non-monosemptomatik enürezis şeklinde tanımlanır (Austin & ark. 2016). 6 aydan daha uzun olmamak kaydıyla hiç kuru kalmadan sürekli gece idrar kaçırması primer enürezis, 6 aylık kuru dönem sonrası başladıysa sekonder enürezis olarak adlandırılır (Austin & ark. 2016). Mortalite riski olmasa da çocukta ve ailesinde sosyal, psikolojik ve duygusal stres yaratan tedavi edilmediği takdirde çocuğun okul ve sosyal başarısını etkileyen bir durumdur (von Gontard & ark. 2011, Sa & ark. 2016). Tedavinin başarısı çocuk ve ailesinin tedavi sürecine katılımı ve motivasyonu ile artar. Spontan düzelme yıllık %15'tir. Dünya Sağlık Örgütüne göre 5 yaşından büyük enürezis nokturnası bulunan çocuklar tedavi edilmelidir (Van Herzele & ark. 2014). Enürezis nokturna oluşumunda, uyku sırasında aşırı idrar üretimi, fonksiyonel mesane kapasitesinin düşüklüğü, uyku problemleri ve uyku sırasında görülen mesane aşırı aktivitesi rol oynar (Caldwell & ark. 2018). Tedavi planı genelde bu faktörlerin düzeltilmesini hedefler.

DESTEKLEYİCİ TEDAVİ

Çocuk ve aileye problemin ne olduğu anlatılmalı ve tedavi yönetiminde etkin rol alması sağlanmalıdır. Bu durumun psikolojik problem olmadığı, sık karşılaşılan bir sorun olduğu ve matürasyonda gecikme sonucu oluştuğu belirtilmelidir. Tedaviye 5 yaşından sonra başlanır. Çocuk bezlenmemeli, idrar kaçırdığı zamanlarda ceza verilmemeli, uzun süreli televizyon izleme, oyuna dalma gibi uzun süre oturur pozisyonda kalması engellenmelidir. Çocuğun 2-3

¹ Doktor, Üroloji Uzmanı, İstanbul Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi, drtuncay55@hotmail.com

² Doktor, Çocuk Ürolojisi Uzmanı, S.B.Ü. Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, cagri_sekerce@hotmail.com

Enürezis noktürna multifaktöryel bir rahatsızlıktır. Davranışsal ve medikal tedavi seçenekleri ya da kombine tedaviler ile etkin ve kalıcı bir şekilde tedavi sağlanamadığı durumlarda çocuk üroloğu, çocuk nefroloğu ve çocuk psikiyatri uzmanları ile multidisipliner yaklaşım önem taşır.

REFERANSLAR

- Agersø, H., L. Seiding Larsen, A. Riis, U. Lövgren, M. O. Karlsson and T. Senderovitz (2004). "Pharmacokinetics and renal excretion of desmopressin after intravenous administration to healthy subjects and renally impaired patients." *British journal of clinical pharmacology* 58(4): 352-358.
- Apos, E., S. Schuster, J. Reece, S. Whitaker, K. Murphy, J. Golder, B. Leiper, L. Sullivan and S. Gibb (2018). "Enuresis Management in Children: Retrospective Clinical Audit of 2861 Cases Treated with Practitioner-Assisted Bell-and-Pad Alarm." *The Journal of pediatrics* 193: 211-216.
- Austin, P. F., S. B. Bauer, W. Bower, J. Chase, I. Franco, P. Hoebeke, S. Rittig, J. V. Walle, A. von Gontard, A. Wright, S. S. Yang and T. Neveus (2016). "The standardization of terminology of lower urinary tract function in children and adolescents: Update report from the standardization committee of the International Children's Continence Society." *Neurourol Urodyn* 35 (4): 471-481.
- Caldwell, P. H. Y., M. Lim and G. Nankivell (2018). "An interprofessional approach to managing children with treatment-resistant enuresis: an educational review." *Pediatr Nephrol* 33(10): 1663-1670.
- De Guchtenaere, A., C. Van Herzeele, A. Raes, J. Dehoorne, P. Hoebeke, E. Van Laecke and J. V. Walle (2011). "Oral lyophilizate formulation of desmopressin: superior pharmacodynamics compared to tablet due to low food interaction." *The Journal of urology* 185(6): 2308-2313.
- Deshpande, A. V., P. H. Caldwell and P. Sureshkumar (2012). "Drugs for nocturnal enuresis in children (other than desmopressin and tricyclics)." *Cochrane Database of Systematic Reviews*(12).
- EFSA Panel on Dietetic Products, N. and Allergies (2015). "Scientific Opinion on Dietary Reference Values for magnesium." *EFSA Journal* 13(7): 4186.
- Gökçe, M. İ., P. Hajiyev, E. Süer, Y. Kibar, M. S. Sılay, S. Gürocak, H. S. Doğan, H. C. İrkılata, T. Oktar and B. Önal (2014). "Does structured withdrawal of desmopressin improve relapse rates in patients with monosymptomatic enuresis?" *The Journal of urology* 192(2): 530-534.
- Haid, B. and S. Tekgül (2017). "Primary and secondary enuresis: Pathophysiology, diagnosis, and treatment." *European urology focus* 3(2-3): 198-206.
- Kuwertz-Bröking, E. and A. von Gontard (2018). "Clinical management of nocturnal enuresis." *Pediatric Nephrology* 33(7): 1145-1154.
- Montaldo, P., L. Tafuro, M. Rea, V. Narciso, A. C. Iossa and R. D. Gado (2012). "Desmopressin and oxybutynin in monosymptomatic nocturnal enuresis: a randomized, double-blind, placebo-controlled trial and an assessment of predictive factors." *BJU international* 110(8b): E381-E386.
- Nevéus, T. (2006). "Reboxetine in therapy-resistant enuresis: results and pathogenetic implications." *Scandinavian journal of urology and nephrology* 40(1): 31-34.
- Neveus, T., P. Eggert, J. Evans, A. Macedo, S. Rittig, S. Tekgül, J. Vande Walle, C. Yeung

- and L. Robson (2010). "Evaluation of and treatment for monosymptomatic enuresis: a standardization document from the International Children's Continence Society." *The Journal of urology* 183(2): 441-447.
- Radvanska, E., L. Kovács and S. Rittig (2006). "The role of bladder capacity in antidiuretic and anticholinergic treatment for nocturnal enuresis." *The Journal of urology* 176(2): 764-769.
- Robson, W. L. M. (2009). "Evaluation and management of enuresis." *New England Journal of Medicine* 360(14): 1429-1436.
- Sa, C. A., A. C. Gusmao Paiva, M. C. de Menezes, L. F. de Oliveira, C. A. Gomes, A. A. de Figueiredo, J. de Bessa, Jr. and J. M. Netto (2016). "Increased Risk of Physical Punishment among Enuretic Children with Family History of Enuresis." *J Urol* 195(4 Pt 2): 1227-1230.
- Tsuji, S., C. Suruda, T. Kimata, J. Kino, S. Yamanouchi and K. Kaneko (2018). "The effect of family assistance to wake children with monosymptomatic enuresis in alarm therapy: a pilot study." *The Journal of urology* 199(4): 1056-1060.
- Umlauf, M. and E. Chasens (2003). "Sleep disordered breathing and nocturnal polyuria: nocturia and enuresis." *Sleep medicine reviews* 7(5): 403-411.
- Van Herzeele, C., P. De Bruyne, J. Evans, P. Eggert, H. Lottmann, J. P. Norgaard and J. Vande Walle (2014). "Safety profile of desmopressin tablet for enuresis in a prospective study." *Adv Ther* 31(12): 1306-1316.
- Van Hoeck, K. J., A. Bael, H. Lax, H. Hirche, K. Bernaerts, V. Vandermaelen and J. D. van Gool (2008). "Improving the cure rate of alarm treatment for monosymptomatic nocturnal enuresis by increasing bladder capacity—a randomized controlled trial in children." *The Journal of urology* 179(3): 1122-1127.
- von Gontard, A., D. Baeyens, E. Van Hoecke, W. J. Warzak and C. Bachmann (2011). "Psychological and psychiatric issues in urinary and fecal incontinence." *J Urol* 185(4): 1432-1436.
- von Gontard, A., K. Mauer-Mucke, J. Plück, W. Berner and G. Lehmkuhl (1999). "Clinical behavioral problems in day-and night-wetting children." *Pediatric Nephrology* 13(8): 662-667.
- Walle, J. V., S. Rittig, S. Bauer, P. Eggert, D. Marschall-Kehrel and S. Tekgul (2012). "Practical consensus guidelines for the management of enuresis." *European journal of pediatrics* 171(6): 971-983.